

Sollefteå kommun

Rektorn vid Kalknäs skola

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Kalknäs skola
i Sollefteå kommun

Tillsyn i Kalknäs skola

Skolinspektionen genomför tillsyn i Sollefteå kommun under våren 2014. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Kalknäs skola besöktes av Skolinspektionen den 15 januari 2014.

Fakta om skolan

Kalknäs skola ligger drygt tre mil öster om Sollefteå tätort. Skolan innehåller förskola, fritidshem, förskoleklass och grundskolans årskurser 1 - 6. Läsåret 2013/14 har Kalknäs skola 40 elever, varav sju elever i förskoleklassen. Eleverna är indelade i tre klasser, förskoleklassen, årskurserna 1-3 och årskurserna 4-6. All skolverksamhet finns inom ett arbetslag på skolan. Skolan leds av en rektor som har ansvar för samtliga verksamheter. Skolan har en hög andel lärare med pedagogisk högskoleexamen. Läsåret 2012/13 var det hundra procent av lärarna som hade sådan utbildning.

Skolinspektionens tillsyn över kommunens förskola och fritidshem genomförs på kommunövergripande nivå och behandlas i särskilda beslut.

Kunskapsresultat

Inför tillsynen har skolan redovisat kunskapsresultat till Skolinspektionen. Läsåret 2012/13 var det 84 procent av eleverna i årskurs 3 som nådde kunskapskraven i svenska medan samtliga elever nådde kunskapskraven i matematik. Skolan har inte redovisat några kunskapsresultat i de naturorienterande och samhällsorienterande ämnena. Det föregående läsåret 2011/12 uppvisar skolan omvända resultat i ämnena svenska och matematik.

I årskurserna 5/6 uppvisar eleverna vid Kalknäs skola i huvudsak hundra-procentig måluppfyllelse under den senaste femårsperioden. Läsåret 2012/13 nådde alla elever i årskurs 6 kunskapskraven i alla ämnen utom i engelska. Under den senaste femårsperioden är det i huvudsak i ämnena engelska, svenska och matematik där eleverna i årskurs 5/6 inte nått målen/kunskapskraven.

Läsåret 2012/13 nådde alla elever minst betyget E i alla ämnen i årskurs 6 enligt Skolverkets nationella statistik. I många ämnen når eleverna vid Kalknäs skola högre genomsnittlig betygspoäng i årskurs 6 än riksgenomsnittet. Särskilt hög genomsnittlig betygspoäng når eleverna i ämnena musik, matematik och engelska, men även i teknik och samhällsorienterande ämnen når eleverna goda resultat. Lägst genomsnittlig betygspoäng uppvisar eleverna i ämnena hem- och konsumentkunskap, bild och slöjd där eleverna vid Kalknäs skola har klart sämre genomsnittlig betygspoäng än riksgenomsnittet.

Helhetsbedömning

Tillsynen av Kalknäs skola visar att verksamheten i huvudsak uppfyller författningarnas krav samt ger eleverna en undervisning som leder till goda kunskapsresultat. Vid intervjuer med elever och personal framkommer att skolan upplevs som en till stora delar trygg miljö. Det finns goda förutsättningar att bedriva utbildning vid skolan genom en välutbildad personal och en god fysisk skolmiljö. Eleverna i årskurs 6 uppger sig också vid intervju vara nöjda med den utbildning som ges vid skolan. Skolinspektionens uppfattning om verksamheten är också att styrningen och ledningen av skolan är tydlig och att verksamheten bedrivs av en engagerad personal.

Det finns dock områden där verksamheten behöver utvecklas för att uppfylla författningarnas krav. En viktig förutsättning för en bra verksamhet är att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som omfattar planering, uppföljning och utvärdering som leder fram till åtgärder för utveckling av verksamheten. Skolinspektionen konstaterar inom detta område att det i viss utsträckning bedrivs en uppföljning av skolans resultat inom olika områden. När det gäller kunskapsresultaten i årskurs 3 behöver uppföljningen dock omfatta samtliga ämnen där det finns kunskapskrav. Tillsynen visar att uppföljning av kunskapsresultaten saknas i de naturorienterade och samhällsorienterade ämnena. Någon utvärdering av resultaten av elevhälsans arbete och arbetet med särskilt stöd till elever i behov av sådant stöd finns inte heller redovisat.

Vidare framkommer att det kvalitetsarbete som bedrivs i stor utsträckning stannar vid uppföljning och att utvärdering innehållande analys av uppföljningsresultaten i stor utsträckning saknas. Detta innebär att kvalitetsarbetet riskerar att inte utmynna i relevanta åtgärder för utveckling av verksamheten. För att åtgärda detta bedömer Skolinspektionen att skolan måste tydliggöra sina rutiner för hur det systematiska kvalitetsarbetet ska bedrivas.

Andra områden där Skolinspektionen bedömer att åtgärder behövs är elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete samt skolans plan mot kränkande behandling.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Sollefteå kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 14 maj 2014 redovisas för Skolinspektionen på adress Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå eller skolinspektionen@skolinspektionen.se Redovisningen ska lämnas av tjänsteman på näm-

dens vägnar, nämndordförande, utskott eller berörd nämnd. Vänligen ange ärendets diarienummer vid kontakt med Skolinspektionen.

Trygghet och studiero

Bedömning

Sollefteå kommun och rektorn för Kalknäs skola måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Se till att skolans plan mot kränkande behandling bygger på en aktuell kartläggning av situationen vid skolan.

Motivering

Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan mot kränkande behandling med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. Enligt förordningen (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling ska planerna upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller.

Kalknäs skola har en plan för likabehandling, mot kränkande behandling och diskriminering som gäller för läsåret 2013/14. Planen omfattar skolan, fritidshemmet och förskolan. Vid intervjuerna framkommer att planen inte bygger på en aktuell kartläggning inför läsåret 2013/14. Tidigare läsår har dock kartläggningar genomförts i form av enkäter och samtal.

Skolinspektionen bedömer att skolans plan mot kränkande behandling inte lever upp till skollagens krav. Rektorn för Kalknäs skola måste därför se till att planen mot kränkande behandling bygger på en aktuell kartläggning av situationen vid skolan.

Författning

6 kap. 6,8 §§ skollagen

Lgr 11 2.1 Övergripande mål och riktlinjer, Normer och värden

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen**Bedömning**

Sollefteå kommun och rektorn för Kalknäs skola måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Skapa rutiner för hur det systematiska kvalitetsarbetet ska bedrivas på enheten.
- Följa upp och sammanställa enhetens resultat i större omfattning, främst avses kunskapsresultaten i årskurs 3 i de natur- och samhällsorienterande ämnena, skolans arbete med särskilt stöd och elevhälsans arbete.
- Analysera utifrån gjorda uppföljningar vad i enhetens verksamhet som påverkar och orsakar resultaten och måluppfyllelsen.
- Identifiera utifrån analysen utvecklingsområden och besluta vilka insatser som ska genomföras för att de nationella målen ska uppfyllas.
- Se till att det systematiska kvalitetsarbetet dokumenteras.

Motivering

Enligt skollagen ska det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ledas och samordnas av en rektor. Rektor ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Inom varje skolenhet ska verksamheten systematiskt planeras, följas upp och utvecklas. Kvalitetsarbetet ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara de nationella mål som finns för utbildningen. Rektorn ansvarar för att kvalitetsarbetet på enheten genomförs enligt skollagens krav. Det systematiska kvalitetsarbetet ska även dokumenteras.

För alla pedagogiska verksamheter i Sollefteå kommun finns ett årshjul framtaget för det systematiska kvalitetsarbetet. Skolenheterna ska sedan bryta ned detta till ett lokalt årshjul utifrån den egna verksamheten. Något sådant lokalt årshjul för det systematiska kvalitetsarbetet vid Kalknäs skola finns inte. Anledningen till detta är att rektorn är ny för läsåret och att det inte funnits tid till detta. Tillsynen visar att det inte finns tydliga rutiner för hur kvalitetsarbetet ska bedrivas vid skolan. Det bedrivs ett uppföljningsarbete bland annat av kunskapsresultaten vid skolan. Detta uppföljningsarbete är dock inte fullständigt. Saknas gör till exempel elevernas resultat i årskurs 3 i de naturorienterande och samhällsorienterande ämnena. Det innebär att inte alla ämnen där det finns nationella kunskapskrav omfattas av kvalitetsarbetet. Andra delar av verksamheten som inte följs upp och utvärderas är särskilt stöd och elevhälsans

arbete. Det innebär att det inte finns tillräckligt underlag för att ompröva arbetet inom dessa områden och vid behov genomföra förändringar.

Tillsynen visar att det i skolans kvalitetsarbete genomförs uppföljningar men att kvalitetsarbetet inte fullföljs genom ett analysarbete som ger underlag för att ta ställning till vilka åtgärder som behövs för att utveckla verksamheten. På grund av de brister som lyfts fram ovan finns inte heller dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet vid skolan som uppfyller författningarnas krav.

Skolinspektionen bedömer att tydliga rutiner för skolenhetens systematiska kvalitetsarbete måste tas fram. Kvalitetsarbetet måste på ett tydligt sätt innehålla analys av de uppföljningar som genomförs. Uppföljningarna av kunskapsresultaten måste vidare omfatta alla ämnen där nationella kunskapskrav finns. Uppföljningar och utvärderingar måste omfatta elevhälsans arbete och arbetet med särskilt stöd. Slutligen måste skolans systematiska kvalitetsarbete dokumenteras.

Författning

4 kap. 4-6 §§ skollagen

Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro

Bedömning

Sollefteå kommun och rektorn för Kalknäs skola måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro.

- Se till att det skapas förutsättningar för elevhälsans personal att arbeta förebyggande och hälsofrämjande.

Motivering

I skollagen anges att det för eleverna ska finnas elevhälsa som ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas.

Vägledning om elevhälsans uppdrag finns i lagförarbeten som framhåller bland annat följande. Elevhälsans uppgift bör vara att främja lärande, utveckling och hälsa hos alla elever och att ha fokus på elever som är i behov av stöd för sitt lärande. Huvudmannen har ett ansvar att följa undervisningen för att tidigt upptäcka sådana miljöer som kan vara till hinder eller ogynnsamma för elever. Elevernas egna synpunkter när det gäller vad som orsakar problem och

hur de kan hanteras bör tas till vara. Elevhälsan har en självklar roll i arbetet med analys och åtgärder, som bör inriktas på såväl individ-, som grupp- och skolnivå. I det individuellt inriktade arbetet har elevhälsan ett särskilt ansvar för att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling. De mer generellt inriktade uppgifterna, där elevhälsans medverkan är viktig, rör bland annat elevernas arbetsmiljö, skolans värdegrund som till exempel arbetet mot kränkande behandling, livsstilsrelaterad ohälsa, jämställdhet samt sex- och samlevnadsundervisning. Arbeta med elevhälsa förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper i skolan (prop. 2001/02:14, s. 26–27 och 2009/10:165, s. 276).

Kalknäs skola har tillgång till elevhälsa när det gäller insatser som gäller enskilda elever. Kurator och skolsköterska besöker skolan regelbundet medan skolpsykolog och skolläkare kan anlitas vid behov. Någon egen kompetens i form av speciallärare eller specialpedagog finns inte vid skolan. En av klasslärarna deltar dock i kommunens nätverk för specialpedagogik. Det finns även ett centralt resurscentrum i kommunen med specialpedagogisk kompetens som skolan kan nyttja. I tillsynen framkommer att det i stor utsträckning saknas ett kontinuerligt och strukturerat samarbete mellan de kompetenser som ska ingå i elevhälsan. Eftersom skolan saknar egen specialpedagogisk kompetens och skolsköterska och kurator bara besöker skolan sporadiskt saknas praktiska möjligheter för ett löpande förebyggande och hälsofrämjande arbete där den samlade elevhälsan finns med i planering eller genomförande.

Skolinspektionen bedömer att elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete inte uppfyller författningarnas krav. Rektorn för Kalknäs skola måste därför se till att det skapas förutsättningar för elevhälsan att bedriva ett förebyggande och hälsofrämjande arbete som uppfyller författningarnas krav.

Författning

2 kap. 25 § skollagen

I ärendets slutliga handläggning har deltagit utredare Linnéa Forsberg och undervisningsråd Ewa Lindberg.

På Skolinspektionens vägnar

Joakim Blomberg
Enhetschef

Stefan Persson
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernars utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.